

Svet
Evropske unije

Bruselj, 18. junij 2024
(OR. en)

10057/24

Medinstitucionalna zadeva:
2024/0052 (NLE)
2024/0053 (NLE)

AELE 43
EEE 24
ISL 20
N 31
FL 24
PECHE 186

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva: Sporazum med Evropsko unijo, Islandijo, Kneževino Lihtenštajn in Kraljevino Norveško o finančnem mehanizmu EGP za obdobje od maja 2021 do aprila 2028

SPORAZUM
MED EVROPSKO UNIJO, ISLANDIJO,
KNEŽEVINO LIHTENŠTAJN
IN KRALJEVINO NORVEŠKO
O FINANČNEM MEHANIZMU EGP
ZA OBDOBJE OD MAJA 2021 DO APRILA 2028

EVROPSKA UNIJA,

ISLANDIJA,

KNEŽEVINA LIHTENŠTAJN,

KRALJEVINA NORVEŠKA so se –

GLEDE NA TO, da so se pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP) strinjale, da je treba zmanjšati gospodarska in socialna neskladja med njihovimi regijami z namenom stalne in uravnotežene krepitve trgovine ter gospodarskih odnosov med njimi,

GLEDE NA TO, da so države Efte v okviru Evropskega gospodarskega prostora vzpostavile finančni mehanizem, da bi prispevale k navedenemu cilju,

GLEDE NA TO, da Protokol 38a k Sporazumu EGP in Dodatek k temu protokolu vsebujeta določbe o finančnem mehanizmu EGP za obdobje 2004–2009,

GLEDE NA TO, da Protokol 38b k Sporazumu EGP in Dodatek k temu protokolu vsebujeta določbe o finančnem mehanizmu EGP za obdobje 2009–2014,

GLEDE NA TO, da Protokol 38c k Sporazumu EGP vsebuje določbe o finančnem mehanizmu EGP za obdobje 2014–2021,

GLEDE NA TO, da v Evropskem gospodarskem prostoru še vedno obstaja potreba po zmanjšanju gospodarskih in socialnih neskladij, je treba za obdobje od maja 2021 do aprila 2028 vzpostaviti nov mehanizem za finančne prispevke držav Efte v EGP –

ODLOČILE SKLENITI NASLEDNJI SPORAZUM:

ČLEN 1

Člen 117 Sporazuma EGP se nadomesti z naslednjim:

„ČLEN 117

Protokol 38, Protokol 38a, Dodatek k Protokolu 38a, Protokol 38b, Dodatek k Protokolu 38b, Protokol 38c in Protokol 38d vsebujejo določbe o finančnih mehanizmih.“.

ČLEN 2

Za Protokolom 38c k Sporazumu EGP se vstavi nov protokol 38d. Besedilo Protokola 38d je v Prilogi k temu sporazumu.

ČLEN 3

Pogodbenice ratificirajo aliodobrijo ta sporazum v skladu s svojimi lastnimi postopki. Listine o ratifikaciji ali odobritvi se deponirajo pri Generalnem sekretariatu Sveta Evropske unije.

Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca po deponiranju zadnje listine o ratifikaciji ali odobritvi.

Do zaključka postopkov iz odstavkov 1 in 2 se ta sporazum uporablja začasno, in sicer od prvega dne prvega meseca po deponiranju zadnjega uradnega obvestila v ta namen.

ČLEN 4

Ta sporazum, sestavljen v enem izvorniku v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, irskem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem, švedskem, islandskem in norveškem jeziku, pri čemer so besedila v vseh teh jezikih enako verodostojna, se deponira pri Generalnem sekretariatu Sveta Evropske unije, ki pošlje overjeno kopijo vsaki pogodbenici tega sporazuma.

V Bruslju, 2024.

Za Evropsko unijo

Za Islandijo

Za Kneževino Lihtenštajn

Za Kraljevino Norveško

PROTOKOL 38d
o finančnem mehanizmu EGP (2021–2028)

ČLEN 1

(1) Cilji

Islandija, Lihtenštajn in Norveška (v nadaljnjem besedilu: države Efte) s finančnimi prispevki v okviru tematskih prednostnih nalog, navedenih v členu 3¹, prispevajo k zmanjšanju gospodarskih in socialnih neskladij v Evropskem gospodarskem prostoru ter h krepitvi svojih odnosov z državami upravičenkami.

(2) Skupne vrednote in načela

Finančni mehanizem EGP (2021–2028) temelji na skupnih vrednotah in načelih, kot sta spoštovanje človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti in pravne države ter spoštovanje človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin.

Vsi programi in dejavnosti, ki se financirajo iz finančnega mehanizma EGP, so skladni s temi vrednotami in načeli ter ne podpirajo operacij, ki bi lahko bile s tem v nasprotju. Izvajajo se v skladu s temeljnimi pravicami in obveznostmi iz ustreznih instrumentov in standardov.

¹ V tem protokolu se sklicevanja na člene, če ni določeno drugače, razumejo kot sklicevanja na člene tega protokola.

ČLEN 2

Obveznosti

Znesek finančnega prispevka iz člena 1 znaša 1 705 000 000 EUR. Na voljo se da še dodatni finančni prispevek v višini 100 000 000 EUR za projekte, povezane z izzivi, ki so posledica invazije na Ukrajino. Ti prispevki se dajo na voljo za prevzemanje obveznosti v letnih tranšah v višini 257 860 000 EUR v obdobju od 1. maja 2021 do vključno 30. aprila 2028.

Skupni znesek vključuje sredstva za posamezne države iz člena 6 in sredstva iz člena 7.

ČLEN 3

(1) Tematske prednostne naloge

Sredstva za posamezne države se dajo na voljo za spodbujanje naslednjih splošnih tematskih prednostnih nalog:

- (a) evropskega zelenega prehoda;
- (b) demokracije, pravne države in človekovih pravic;
- (c) socialne vključenosti in odpornosti.

Programska področja v okviru teh tematskih prednostnih nalog so določena v Prilogi k temu protokolu. Vsebina teh programskih področij se bo določila po posvetovanjih z državami upravičenkami.

(2) Potrebe držav upravičenk

Programska področja se izberejo, osredotočijo in prilagodijo v odziv na različne potrebe posamezne države upravičenke, pri tem pa se upoštevata njihova velikost in znesek prispevka. Postopek, ki ga je treba upoštevati v ta namen, je določen v členu 9, odstavek 5.

ČLEN 4

(1) Memorandumi o soglasju

Da se doseže osredotočenost in zagotovi učinkovito izvajanje v skladu s splošnimi cilji iz člena 1 ter ob upoštevanju politik EU in specifičnih priporočil za države ter partnerskih sporazumov, sklenjenih med državami članicami in Evropsko komisijo, države Efte z vsako državo upravičenko izpogajajo memorandum o soglasju v skladu s členom 9, odstavek 5.

(2) Posvetovanja z Evropsko komisijo

Posvetovanja z Evropsko komisijo potekajo na strateški ravni med pogajanji o memorandumih o soglasju, da se spodbudijo dopolnjevanje in sinergije s kohezijsko politiko EU.

ČLEN 5

(1) Sofinanciranje

Pri programih, ki se financirajo iz sredstev za posamezne države in za izvajanje katerih so odgovorne države upravičenke, prispevek Efte ne presega 85 % stroškov programa, če države Efte ne odločijo drugače.

(2) Državna pomoč

Upoštevajo se pravila, ki se uporabljajo za državno pomoč.

(3) Odgovornost

Odgovornost držav Efte za projekte je omejena na zagotavljanje sredstev v skladu z dogovorjenim načrtom. V skladu s tem države Efte ne bodo prevzele nobene odgovornosti do tretjih oseb.

ČLEN 6

Sredstva za posamezne države

Sredstva za posamezne države se dajo na voljo naslednjim državam upravičenkam: Bolgariji, Češki, Estoniji, Grčiji, Hrvaški, Cipru, Latviji, Litvi, Madžarski, Malti, Poljski, Portugalski, Romuniji, Sloveniji in Slovaški, v skladu z naslednjo razdelitvijo:

Država upravičenka	Sredstva (v EUR)
Bolgarija	132 807 931
Hrvaška	68 018 840
Ciper	9 014 276
Češka	115 163 505
Estonija	36 750 087
Grčija	159 320 451
Madžarska	129 868 485
Latvija	56 013 268
Litva	60 274 987
Malta	5 710 418
Poljska	472 614 415
Portugalska	126 276 741
Romunija	304 642 069
Slovaška	66 843 694
Slovenija	25 580 833

Navedeni zneski vključujejo sredstva za posamezne države, ki se dajo na voljo vsaki državi upravičenki v skladu s členom 9, odstavek 5, in delež sklada za civilno družbo iz člena 7, ki bo na voljo vsaki državi upravičenki.

ČLEN 7

V okviru finančnega mehanizma EGP sta na voljo dva sklada. Ta sklada prispevata k doseganju ciljev finančnega mehanizma EGP (2021–2028), kakor so opredeljeni v členu 1, in k tematskim prednostnim nalogam iz člena 3. Države Efte lahko v skladih sodelujejo kot partnerice.

(1) Sklad za civilno družbo

10 % skupnega zneska se nameni za sklad za civilno družbo. Razdelitveni ključ za države upravičenke je določen v členu 6.

5 % sredstev sklada se dodeli čezmejnimi pobudam.

(2) Sklad za krepitev zmogljivosti in sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in institucijami

2 % skupnega zneska se nameni za sklad za krepitev zmogljivosti in sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in institucijami, med drugim s Svetom Evrope, OECD in Agencijo Evropske unije za temeljne pravice (FRA). Ta sklad bo spodbujal tematske prednostne naloge v državah upravičenkah.

ČLEN 8

(1) Usklajevanje z norveškim finančnim mehanizmom

Finančni prispevek iz tega protokola je tesno usklajen z dvostranskim prispevkom Norveške v okviru norveškega finančnega mehanizma. Države Efte zlasti zagotovijo, da so postopki in načini izvajanja pri obeh finančnih mehanizmih v osnovi enaki.

(2) Usklajevanje s kohezijsko politiko EU

Če je primerno, se upoštevajo vse ustrezne spremembe kohezijske politike EU.

ČLEN 9

Za izvajanje finančnega mehanizma EGP velja naslednje:

(1) Sodelovanje

Cilji finančnega mehanizma EGP iz člena 1 se uresničujejo v okviru tesnega sodelovanja med državami upravičenkami in državami Efte v skladu z vrednotami in načeli ter pravicami in obveznostmi iz člena 1, odstavek 2.

(2) Načela izvajanja

V vseh fazah izvajanja se uporablja najvišja stopnja preglednosti, odgovornosti in stroškovne učinkovitosti ter upoštevajo načela dobrega upravljanja, partnerstva in upravljanja na več ravneh, trajnostnega razvoja, enakosti spolov in nediskriminacije.

(3) Upravljanje skladov

Države Efte vodijo oba sklada iz člena 7 ter so odgovorne za njuno izvajanje, vključno z upravljanjem in nadzorom.

(4) Odbor za finančni mehanizem

Države Efte ustanovijo odbor za splošno upravljanje finančnega mehanizma EGP. Po posvetovanju z državami upravičenkami, katerim lahko pomaga Komisija, države Efte izdajo nadaljnje določbe za izvajanje finančnega mehanizma EGP, vključno z ukrepi za poenostavitve, katerih namen je zagotoviti učinkovito in uspešno izvajanje. Države Efte si prizadevajo izdati te določbe pred podpisom memorandumov o soglasju.

(5) Pogajanja o memorandumih o soglasju

Države Efte se z vsako državo upravičenko pogajajo o memorandumu o soglasju glede zadevnih sredstev za posamezne države, razen sredstev iz člena 7 in odstavka 3 tega člena. V memorandumu o soglasju se določijo programi, razdelitev sredstev med programska področja, strukture upravljanja in nadzora ter veljavni pogoji.

(6) Izvajanje

- (a) Na podlagi memorandumov o soglasju države upravičenke predložijo predloge posameznih programov državam Efte, ki predloge ocenijo in odobrijo ter z državami upravičenkami za vsak program sklenejo sporazum o nepovratnih sredstvih, in sicer z ustreznimi pogoji, oceno tveganja in ukrepi za zmanjševanje tveganja.
- (b) Za izvajanje dogovorjenih programov so odgovorne države upravičenke, ki poskrbijo za ustrezen sistem upravljanja in nadzora, da se zagotovita pravilno izvajanje in upravljanje.
- (c) Države Efte lahko izvajajo nadzor v skladu s svojimi notranjimi zahtevami. Države upravičenke v ta namen zagotovijo vso potrebno pomoč, informacije in dokumentacijo.
- (d) Za zagotovitev, da države upravičenke izpolnijo svoje obveznosti, lahko države Efte po oceni in po zaslišanju države upravičenke sprejmejo ustrezne in sorazmerne ukrepe, vključno z začasno ustavitvijo plačil in izterjavo sredstev.
- (e) Za zagotovitev široke udeležbe se pri pripravi, izvajanju, spremljanju in ocenjevanju finančnega prispevka po potrebi sklepajo partnerstva. Partnerji lahko med drugim vključujejo organe na lokalni, regionalni in nacionalni ravni, pa tudi zasebni sektor, civilno družbo in socialne partnerje v državah upravičenkah ter državah Efte.
- (f) Vsak projekt v okviru programov v državah upravičenkah se lahko izvaja med drugim v sodelovanju med subjekti s sedežem v državah upravičenkah in državah Efte v skladu z veljavnimi pravili o javnih naročilih.

(7) Stroški upravljanja

Stroški upravljanja držav Efte se krijejo iz skupnega zneska iz člena 2, določijo pa se v izvedbenih določbah iz odstavka 4 tega člena. Stroški upravljanja skladov iz člena 7 se bodo krili iz zneska, dodeljenega skladoma.

(8) Poročanje

Države Efte poročajo o svojem prispevku k ciljem finančnega mehanizma EGP.

ČLEN 10

Pregled

Pogodbenice v skladu s členom 115 Sporazuma EGP na koncu obdobja iz člena 2 ter brez poseganja v pravice in obveznosti iz Sporazuma EGP pregledajo, kakšna je potreba po obravnavanju gospodarskih in socialnih neskladij v Evropskem gospodarskem prostoru.

Zeleni prehod

Zeleno poslovanje in inovacije

Raziskave in inovacije

Izobraževanje, usposabljanje in zaposlovanje mladih

Kultura

Lokalni razvoj, dobro upravljanje in vključevanje

Vključevanje Romov in krepitev njihove vloge

Javno zdravje

Preprečevanje nesreč in pripravljenost nanje

Pravosodje, vključno z nasiljem v družini in nasiljem na podlagi spola, dostopom do pravnega varstva, zavodi za izvrševanje kazenskih sankcij, hudimi kaznivimi dejanji in organiziranim kriminalom

Azil, migracije in vključevanje

Institucionalno sodelovanje in krepitev zmogljivosti

Države upravičenke bodo lahko sodelovale tudi pri projektih, ki se financirajo iz:

sklada za civilno družbo

sklada za krepitev zmogljivosti in sodelovanje z mednarodnimi partnerskimi organizacijami
in institucijami

Enakost spolov in digitalizacija bosta vključeni v vsa ustrezna programska področja.
